KARTA KURSU

(realizowanego w module specjalnościowym)

Nazwa	Gerontopedagogika
Nazwa w j. ang.	Gerontopedagogy

Koordynator	Dr Katarzyna Sygulska	Zespół dydaktyczny
		Dr Katarzyna Sygulska
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Dostarczenie wiedzy dotyczącej istoty, zakresu i zadań gerontologii społecznej i oświatowej; wiadomości dotyczących biologicznych, psychicznych, demograficznych i społecznych aspektów procesu starzenia się i starości ze szczególnym uwzględnieniem procesów uczenia się w starości i do starości. Zainteresowanie problemami, uwrażliwienie na potrzeby ludzi starszych. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec problemu starości; kreowanie pozytywnej wizji życia w starości oraz trudów egzystencjalnych na tym etapie rozwojowym, wskazanie na możliwość przygotowania się do starości.Dostarczenie narzędzi aktywizacji, wpierania osób starszych w trudnych sytuacjach życiowych, kreowania dialogu międzypokoleniowego. Przygotowanie do pełnienia funkcji geragogów – profesjonalistów wspierających osoby starsze

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Wiedza	W01, Posiada wiedzę z zakresu gerontologii w jej społecznym i oświatowym wymiarze	W01, W02
	W02, Zna i rozumie istotę i złożoność aktywności społecznej i edukacyjnej osób w podeszłym wieku, rozumie prawidłowości i regulatory procesów edukacyjnych	W02
	W03, Zna założenia organizacyjno-metodyczne wiodących form oświaty i uczestnictwa w kulturze osób starszych	W02, W03

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalność)

	U01, Umie diagnozować potrzeby edukacyjne U02, Umie rozwijać pożądaną motywację i kreować zainteresowania uczących się seniorów U03, Umie organizować konkretne formy oświatowe, adekwatnie do oczekiwań, zainteresowań i potrzeb oświatowych potencjalnych odbiorców, dobierać treści, metody i środki dydaktyczne	U03 U02 U04

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Kompetencje społeczne	K01, Angażuje się w działania wspierające rozwój człowieka starego K02, Poprawnie, skutecznie i zgodnie z zasadami etyki nawiązuje relacje z dorosłymi jako podmiotami działań edukacyjnych	K03, K04 K01, K02

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	15	15										x	
30													

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem najnowszej literatury polskiej, wraz z odniesieniami do literatury zagranicznej, wspomagany prezentacją multimedialną oraz krótkimi filmami, obrazami, raportami. Ćwiczenia z wykorzystaniem metody projektów, dyskusja wielokrotna, konsultacje samokształceniowe, warsztaty prowadzone przez zespoły studentów pod nadzorem nauczyciela, indywidualny referat na jeden z wybranych tematów.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01	x											x	
W02								x				x	
W03								x				x	
U01	x							x					
U02						x							
U03						x							
K01								x					

K02								x					

Kryteria oceny	Ćwiczenia - udział w dyskusji - zabranie głosu przynajmniej raz podczas dyskusji na temat wparcia rozwoju w późnej dorosłości oraz przedstawienie projektu indywidualnego spełniającego podstawowe kryteria prezentacji podejmowanej na zajęciach problematyki - zaliczenie Wykład – egzamin pisemny na charakter zamknięty i obejmują treści z wykładów oraz literatury obowiązkowej. Egzamin ma formę testu, uzyskanie 51-60% oznacza uzyskanie otrzymanie oceny dostatecznej, 61-70 – plus dostateczną, 71-80 – dobrą, 81-90 – plus dobrą, 91-100 – bardzo dobrą

Uwagi	brak

Treści merytoryczne

Wykłady
Starość – czas rozwoju i regresu. „Progi" starości. Podejmowane zadania rozwojowe.
Sytuacja demograficzna Polski i świata. Tempo zmian demograficznych i przyczyny starzenia się społeczeństw. Konsekwencje wynikające z przemian demograficznych dla życia społecznego.
Charakterystyka socjodemograficzna populacji osób starszych.
Przejawy biologicznego starzenia się organizmu. Stan zdrowia i sprawności osób starszych.
Modele psychicznych postaw przystosowania się do starości. Potrzeby człowieka starszego. Możliwości i ograniczenia ich zaspokajania oraz rekompensowania. Lęki i niepokoje pokolenia 60+ w kontekście ekskluzji społecznej.
Polityka społeczna wobec zmiany demograficznej. Aspekty międzynarodowe i krajowe.
Gerontologia edukacyjna. Geragogika. Wartości służące pomyślnemu starzeniu się. Edukacja do, przez, w i dla starości.
Różne oblicza starości a stereotyp starości. Postawy młodszych pokoleń wobec starości. Starość w mediach.

Ćwiczenia
Wielowymiarowość przestrzeni życiowej i społecznej ludzi starych – rodzina i społeczność lokalna w życiu seniorów.
Rola aktywności kulturalnej i społecznej w życiu osoby starszej. Instytucje wspomagające człowieka starszego: uniwersytet trzeciego wieku, klub seniora, kursy dla @-seniorów. Senior a nowoczesne technologie. Możliwości intelektualne człowieka starszego. Wiek senioralny – granice i możliwości rozwojowe. Senior w procesie uczenia się - metodyka pracy.
Środowiskowe i instytucjonalne formy pomocy społecznej. Zadania OPS i PCPR. Doradztwo geragogiczne – typowe zakresy. Ośrodki wsparcia dziennego – metodyka wsparcia geragogicznego. Przestrzeń życiowa domu pomocy społecznej dla osób starszych. Zaspokajanie potrzeb rozwojowych. Asystent (opiekun) człowieka starszego – zadania w poszczególnych typach opieki. Metody pracy z mieszkańcami domów pomocy społecznej. Zespoły opiekuńczo-terapeutyczne. Aktywizacja. Terapia zajęciowa. Indywidualne plany wsparcia

Wykaz literatury podstawowej

A. Fabiś, J.K. Wawrzyniak, A. Chabior, *Ludzka starość,* Kraków 2015.
Z. Szarota, *Starzenie się i starość w wymiarze instytucjonalnego wsparcia*, Kraków 2010.
R.J. Kijak, Z. Szarota, *Starość. Między diagnozą a działaniem.* Warszawa 2013.
A. Leszczyńska-Rejchert, *Człowiek starszy i jego wsparcie - w stronę pedagogiki starości*, Olsztyn 2005.
Z. Szarota, *Gerontologia społeczna i oświatowa, zarys problematyki*, Kraków 2004.
B. Szatur-Jaworska, P.Błędowski, M. Dzięgielewska, *Podstawy gerontologii społecznej*, Warszawa 2006.
A.A. Zych, *Leksykon gerontologii społecznej,* Kraków 2010.

Wykaz literatury uzupełniającej

Exlibris Biblioteka Gerontologii Społecznej: www.bgs.up.krakow.pl
Błędowski P., *Lokalna polityka społeczna wobec ludzi starych*, Warszawa 2002
Bugajska B., *Tożsamość człowieka w starości. Studium socjopedagogiczne.* Szczecin 2015.
Czerniawska O., *Drogi i bezdroża andragogiki i gerontologii*, Łódź 2000.
Edukacja do i w starości, M. Kuchcińska (red.), Bydgoszcz 2008.
Fromosa M., Maćkowicz J. *Człowiek stary w sytuacji przemocy-perspektywa polska i międzynarodowa* [w:]

Adam A. Zych (red.) *Encyklopedia starości, starzenia się i niepełnosprawności.* T. 1; (2017). 309-319.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
Liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	40
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	35
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	0
	Przygotowanie do egzaminu	45
Ogółem bilans czasu pracy		150
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5